

PREDMET: Psihologija
MENTOR: Vanja Kuruzović

TEMA:

“Uticaj SMS poruka na komunikaciju među mladima”

Banja Luka,
16.11.2005. godine

1. Teorijski okvir

1.1 Problem

Sa obzirom na standard i brzi tempo života, današnjica nam prijeti, pored ustaljenih, svakodnevnih i svjetskih problema, novim problemima koje uzrokuju vrtoglavi razvoj nauke i tehnike. Živeći u toku sa tehničkim inovacijama, ni sami ne možemo da budemo izolovani i imuni, već problem treba da doživljavamo kao problem svih nas, a i društva uopšte.

Prije svega to su "savremeni strahovi"¹, koji se definišu kao zavisnost o elektronskoj pošti (e-mail, SMS...). Tačan naziv ovog sindroma je PPMT (sindrom premail tenzije i sindrom postmail tenzije).

Iako bi cijela priča mogla da zvuči kao jedna od "urbanih legendi", ona to uopšte nije! Štaviše, u pitanju je veoma ozbiljan problem koji je u stanju bitno da poremeti lični život korisnika najnovijih, najjednostavnijih i najbržih vidova komunikacije. Na to ukazuju nedavno objavljeni rezultati obimne studije objavljene od strane britanskog Lightspeed Research-a i Yahoo Mail-a, koji su pokazali da preko 26 000 anketom obuhvaćenih korisnika Interneta u Velikoj Britaniji doživljava PPMT kao posljedicu različitih situacija koje mogu iskrsnuti tokom rada sa savremenim vidovima komunikacije, posebno od straha da bi se njihova pisma ili poruke mogle pogrešno protumačiti od strane primaoca, kao i to da bi se njihove intimne poruke mogle naći i prikazati osobama kojima nisu namijenjene, što bi moglo dovesti do katastrofalnih posljedica¹,

Prema istraživanju Deutsche Telekom-a još veći broj korisnika SMS-a, nego e-mail-a, na neki način boluje od PPMT-a. Daljom analizom rezultata pomenutih istraživanja zaključuje se da ljudi ovaj vid sporazumijevanja koriste u različite svrhe, od kojih su mnoge krajnje delikatne, što širom otvara vrata čitavom spektru strahova i bojazni od onoga što je napisano, odnosno pročitano... Svi ovi vidovi pošte ne mogu da nam prikažu mimiku, gestove, suptilnu razliku u načinu na koji je nešto izgovoreno (a što može u potpunosti drugačije da oboji sadržaj poruke) i drugih signala koje sagovornici upućuju jedni drugima tokom neposrednog kontakta, jer napisana riječ postaje jedino komunikaciono sredstvo. Time ona prerasta u izuzetno osjetljivu stvar, pogotovo kada se na pomenutu zapovijest zaboravi, "kočnice popuste" i kada se napiše nešto zbog čega bi se kasnije moglo žaliti. Rizika su svjesni i sami ispitanici... čak njih 52% navelo je da imaju velikih poteškoća u tumačenju privatnih poruka, 12% doživjelo je svađu sa prijateljem nastalu na osnovu nesporazuma, dok je 2% korisnika izjavilo da je "uspjelo" i da raskine sa partnerom iz istih razloga. Pojedinačno najveći strah je (61% anketiranih) je strah od opasnosti da primalac intimne poruke ne preusmjeri trećem licu¹.

Da ne bi ovaj problem shvatili olako, kao primjer ćemo navesti ustanove u kojoj mlade osobe najviše borave, a to su vaspitno-obrazovne ustanove. Prisustvo mobilnih telefona, na svakom koraku, je očigledno. Učenici ne uspijevaju da odole "tipkanju" čak i dok nastava traje. Poruke se koriste u različite svrhe, a između ostalog i prepisivanje. Primjetna je i nervoza prilikom iščekivanja poruka, što znatno ometa koncentraciju, kako u školi, tako i izvan nje.

PPMT ne treba da zanemarujemo, treba da se angažujemo i kao cjelina da ga suzbijemo.

2. Metodološki okvir

2.1 Hipoteze

- Postojanje sindroma „savremenog straha“ i neinformisanost društva, a prvenstveno mladih o tome
- Prisustvo dekoncentracije, nervoze, iščekivanja tokom razmjene poruka
- Mladi se opredjeljuju za SMS kao jednostavniji vid komunikacije
- Velika zastupjenost SMS-a koja vodi do asocijalizacije

2.2 Uzorak

-Ispitanici u ovom istraživanju na temu „Uticaj SMS poruka na komunikaciju među mladima“ su mlade osobe uzrasta između 15 i 18 godina. U istraživanju je učestvovala 101 osoba, od kojih je 58 žena i 43 muškarca.

2.3 Instrumenti

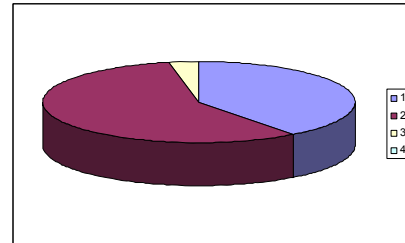
-Uzorak je ispitan pomoću ankete koja je konstruisana isključivo za ispitivanje uticaja SMS-a na komunikaciju među mladima i koja je prilagođena uzrastu ispitanika.

2.4 Metoda obrade podataka

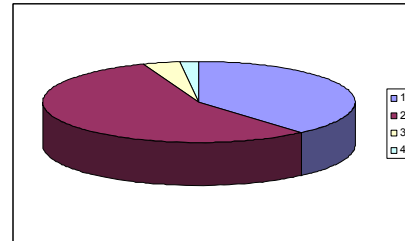
-Konačni rezultati ankete su dobijeni računanjem procenata.

3. Rezultati

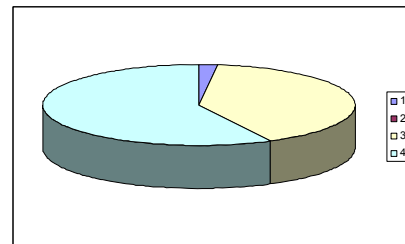
1. Pitanje: Da li imate mobilni telefon? 97% ispitanika je odgovorilo sa da (93% muškaraca i 100% žena), a 3% ispitanika je odgovorilo sa ne (7% muškaraca i 0% žena).

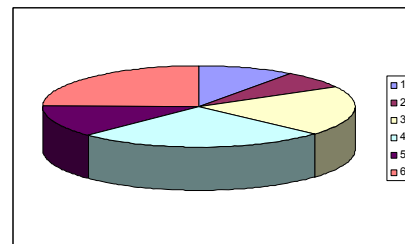
2. Pitanje: Da li svakodnevno koristite SMS kao vid komunikacije? 94% ispitanika je odgovorilo sa da (91% muškaraca i 97% žena), a 6% ispitanika je odgovorilo sa ne (9% muškaraca i 3% žena).

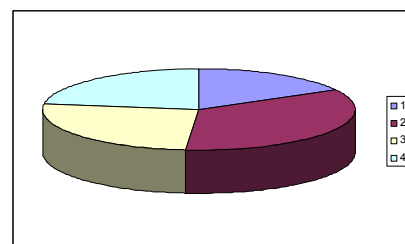
3. Pitanje: Da li znate šta je to PPMT? 2% ispitanika je odgovorilo sa da (5% muškaraca i 0% žena), a 98% ispitanika je odgovorilo sa ne (95% muškaraca i 100% žena).

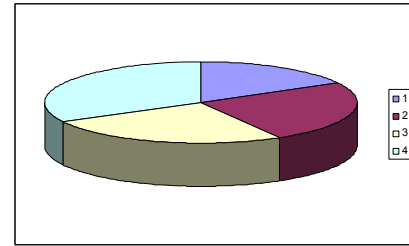
4. Pitanje: Koliko poruka pošaljete sedmično? 17% ispitanika je odgovorilo sa manje od 10 (21% muškaraca i 12% žena), a 45% ispitanika je odgovorilo sa 10-30 (42% muškaraca i 43% žena), a 38% ispitanika je odgovorilo sa više od 30 (37% muškaraca i 45% žena).

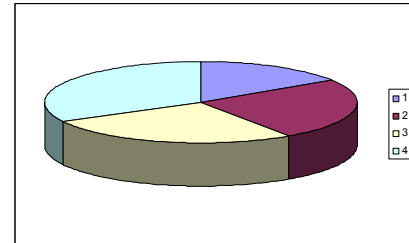
5. Pitanje: Da li smatrate da mladi previše koriste SMS? 51% ispitanika je odgovorilo sa da (40% muškaraca i 60% žena), a 49% ispitanika je odgovorilo sa ne (60% muškaraca i 40% žena).

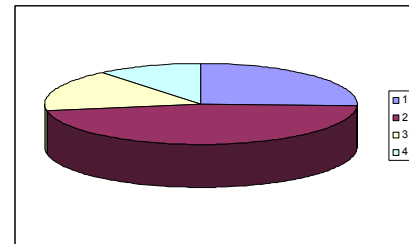
6. Pitanje: Da li mislite da ove poruke doprinose asocijalizaciji? 42% ispitanika je odgovorilo sa da (40% muškaraca i 43% žena), a 58% ispitanika je odgovorilo sa ne (60% muškaraca i 57% žena).

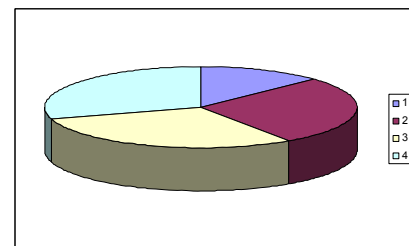
7. Pitanje: Da li mislite da preveliko korištenje SMS-a može da dovede do zavisnosti? 41% ispitanika je odgovorilo sa da (37% muškaraca i 43% žena), a 59% ispitanika je odgovorilo sa ne (63% muškaraca i 57% žena).

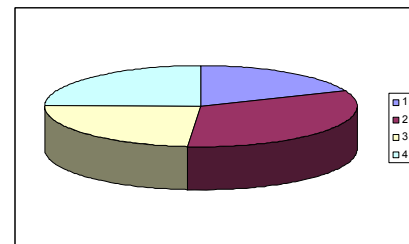
8. Pitanje: Da li smatrate da se ljudi odvikavaju od drugih vidova komunikacije, i opredeljuju za SMS kao jednostavniji vid? 72% ispitanika je odgovorilo sa da (60% muškaraca i 81% žena), a 28% ispitanika je odgovorilo sa ne (40% muškaraca i 19% žena).

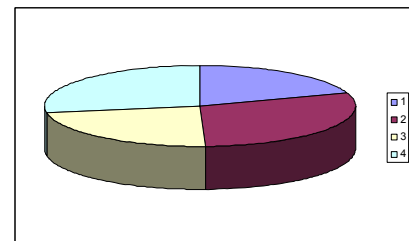
9. Pitanje: Da li imate problema sa koncentracijom dok iščekujete SMS poruku, i da li gubite puno vremena provjeravajući da li je očekivana poruka pristigla? 41% ispitanika je odgovorilo sa da (30% muškaraca i 48% žena), a 59% ispitanika je odgovorilo sa ne (70% muškaraca i 52% žena).

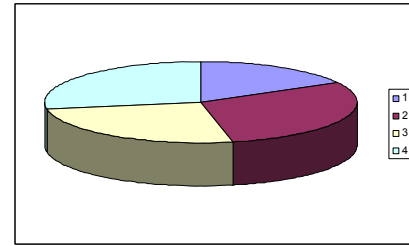
10. Pitanje: Da li sudite o nekoj osobi po njenom stilu pisanja SMS-a (pravopisne greške, vulgaran sadržaj...)? 51% ispitanika je odgovorilo sa da (44% muškaraca i 57% žena), a 49% ispitanika je odgovorilo sa ne (56% muškaraca i 43% žena).

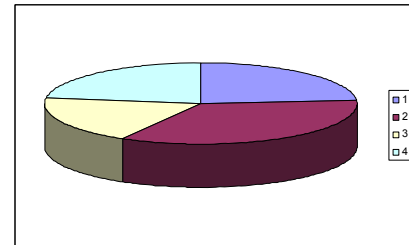
11. Pitanje: Da li ste ikada iskoristili SMS da bi ste nekoj osobi saopštili ono što ne bi ste imali hrabrosti lično reći? 50% ispitanika je odgovorilo sa da (47% muškaraca i 52% žena), a 50% ispitanika je odgovorilo sa ne (53% muškaraca i 48% žena).

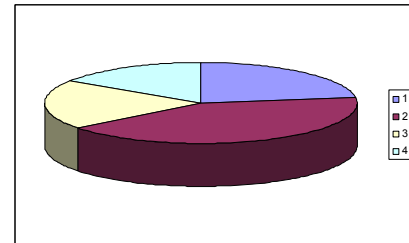
12. Pitanje: Da li ste ikada iskoristili SMS da pridete nekoj osobi, i da li vam je lakše flertovati preko SMS-a nego uživo? 50% ispitanika je odgovorilo sa da (47% muškaraca i 52% žena), a 50% ispitanika je odgovorilo sa ne (53% muškaraca i 48% žena).

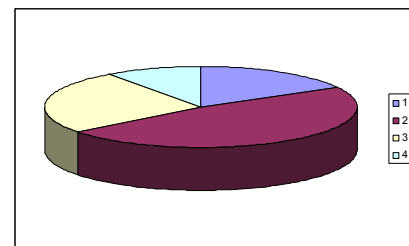
13. Pitanje: Da li ste ikada poslali SMS koji je imao neželjene posledice ili zbog čijeg ste sadržaja kasnije zažalili? 58% ispitanika je odgovorilo sa da (56% muškaraca i 60% žena), a 42% ispitanika je odgovorilo sa ne (44% muškaraca i 40% žena).

14. Pitanje: Da li smatrate da se emotikonima (smajli, tužić) može dočarati mimika kao kod svakodnevnne komunikacije? 64% ispitanika je odgovorilo sa da (53% muškaraca i 72% žena), a 36% ispitanika je odgovorilo sa ne (47% muškaraca i 28% žena).

15. Pitanje: Da li poruke koje vam izuzetno znače dugo čuvate u telefonu? 64% ispitanika je odgovorilo sa da (40% muškaraca i 83% žena), a 36% ispitanika je odgovorilo sa ne (60% muškaraca i 17% žena).

4. Zaključak

-Prva hipoteza o tome da su mladi neinformisani o postojanju sindroma „savremenog straha“ potvrđena je sa 98% negativnih odgovora na četvrto pitanje u anketi.

-Kod druge hipoteze da je tokom razmjene poruka prisutna dekoncentracija, nervoza i iščekivanje došli smo do zaključka da je kod žena ovaj problem izraženiji.

-Treća hipoteza o tome da se mladi opredjeljuju za SMS kao jednostavniji vid komunikacije je potvrđena.

-Četvrta hipoteza da velika zastupjenost SMS-a vodi do asocijalizacije je opovrgnuta.

5. Literatura

¹ Dušan Katilović, Internet ogledalo (br 39, maj 2003)

Anketa

Uticaj SMS poruka na komunikaciju među mladima

Godište: _____

Pol: **M** **Ž**

Pitanja :

1. Da li imate mobilni telefon? **da** **ne**
2. Da li svakodnevno koristite SMS kao vid komunikacije? **da** **ne**
2. Da li znate šta je PPMT? **da** **ne**
3. Koliko poruka pošaljete sedmično? **manje od 10** **10-30** **više od 30**
4. Da li smatrate da mladi previše koriste SMS? **da** **ne**
5. Da li mislite da ove poruke doprinose asocijalizaciji? **da** **ne**
6. Da li mislite da preveliko korištenje SMS-a može da dovede do zavisnosti?
 da **ne**
7. Da li smatrate da se ljudi odvikavaju od drugih vidova komunikacije, i opredeljuju za SMS kao jednostavniji vid? **da** **ne**
8. Da li imate problema sa koncentracijom dok iščekujete SMS poruku, i da li gubite puno vremena provjeravajući da li je očekivana poruka pristigla?
 da **ne**
9. Da li sudite o nekoj osobi po njenom stilu pisanja SMS-a (pravopisne greške, vulgaran sadržaj...) ? **da** **ne**
10. Da li ste ikada iskoristili SMS da bi ste nekoj osobi saopštili ono što ne bi ste imali hrabrosti lično reći? **da** **ne**
11. Da li ste ikada iskoristili SMS da priđete nekoj osobi, i da li vam je lakše flertovati preko SMS-a nego uživo? **da** **ne**
12. Da li ste ikada poslali SMS koji je imao neželjene posledice ili zbog čijeg ste sadržaja kasnije zažalili? **da** **ne**
13. Da li smatrate da se emotikonima (smajli, tužić) može dočarati mimika kao kod svakodnevne komunikacije? **da** **ne**
14. Da li poruke koje vam izuzetno znače dugo čuvate u telefonu? **da** **ne**

Rad učenika II4 razreda:

1. Stefan Lazić

2. Igor Malinović

3. Bojana Marjanović

4. Aleksandar Petrović